

Laidiens: 14.07.2016., Nr. 134

Oficiālās publikācijas Nr.: 2016/134.9

Ministru kabineta noteikumi Nr. 453

Rīgā 2016. gada 12. jūlijā (prot. Nr. 35 19. §)

Noteikumi par kārtību, kādā ierobežojami pacienti, un priekšmetiem, kurus aizliegts turēt psihiatriskajā ārstniecības iestādē

*Izdoti saskaņā ar Ārstniecības likuma
69.¹ panta trešo un devīto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā, izmantojot ierobežojošus līdzekļus, ierobežojami pacienti, kuri stacionēti psihiatriskajā ārstniecības iestādē bez viņu piekrišanas, un pacienti, kuriem ārstniecība psihiatriskajā ārstniecības iestādē noteikta kā medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis;

1.2. priekšmetus, kurus pacientiem aizliegts turēt psihiatriskajā ārstniecības iestādē un saņemt ar sūtījumiem (pienesumiem).

2. Ārstniecības persona pacientam var piemērot šādus Ārstniecības likumā noteiktos ierobežojošos līdzekļus:

2.1. fizisku ierobežošanu, izmantojot fizisku spēku pacienta kustību ierobežošanai;

2.2. mehānisku ierobežošanu, izmantojot ierobežojošas saites vai siksnas;

2.3. medikamentu ievadīšanu pacientam pret viņa gribu;

2.4. ievietošanu novērošanas palātā.

3. Ierobežojošo līdzekļu veidu nosaka ārstējošais ārsts vai dežūrārsts, pamatojoties uz konkrētā pacienta radīto tiešo apdraudējumu un ievērojot Ārstniecības likumā paredzētos nosacījumus.

4. Pacienta ierobežošanu iespēju robežās neveic citu pacientu klātbūtnē, un tā nedrīkst notikt ar citu pacientu iesaisti. Ierobežošanas pasākumi veicami iespējami uzmanīgi un neaizskarot pacienta cieņu.

5. Uzsākot pacienta ierobežošanu, ārstējošais ārsts vai dežūrārsts pacientam mutiski izskaidro ierobežojošo līdzekļu piemērošanas iemeslu.

6. Aizliegts piemērot ierobežojošos līdzekļus pacienta sodīšanas nolūkā.

7. Par katru ierobežošanas gadījumu ārstniecības persona izdara ierakstu pacientu ierobežošanas gadījumu reģistrācijas žurnālā (pielikums).

8. Ja šo noteikumu 11., 12. vai 13. punktā minēto ierobežojošo līdzekli piemēro nepilngadīgam pacientam, ārstniecības persona nekavējoties par to informē pacienta likumisko pārstāvi. Par likumiskā pārstāvja informēšanu vai apstākļiem, kādēļ to nav izdevies veikt, izdara ierakstu šo noteikumu 7. punktā minētajā žurnālā.

II. Kārtība, kādā pacientu ierobežo, izmantojot ierobežojošus līdzekļus

9. Ja pacientam kā ierobežojošu līdzekli piemēro fizisku ierobežošanu, izmantojot fizisku spēku pacienta kustību ierobežošanai, ievēro, lai izmantotais spēks būtu samērīgs. Fizisku ierobežošanu, izmantojot fizisku spēku pacienta kustību ierobežošanai, var piemērot arī kombinācijā ar citiem ierobežošanas veidiem.

10. Ja pacientam kā ierobežojošu līdzekli piemēro mehānisku ierobežošanu, izmantojot ierobežojošas saites vai siksnas (turpmāk – mehāniska ierobežošana), pacientam tiek liegta iespēja brīvi kustēties vai piekļūt savam ķermenim. Piemērojot šo ierobežojošo līdzekli, ievēro šādas prasības:

10.1. mehāniskai ierobežošanai var izmantot ierobežojošus līdzekļus rokām, kājām, krūšu daļai un viduklim;

10.2. uzliekot ierobežojošas saites vai siksnas, nodrošina, lai tās piegulētu cieši un pacients nevarētu atbrīvoties no tām, taču siksnas un saišu cilpas ļautu pacientam kustināt rokas un kājas, pievēršot uzmanību tam, lai nerastos asinsrites traucējumi;

10.3. ārstniecības persona pacienta veselības stāvokli pārbauda ne retāk kā ik pēc 15 minūtēm;

10.4. pacients nepārtraukti ierobežotā stāvoklī var atrasties ne ilgāk kā divas stundas vienā ierobežošanas reizē. Pēc šā laikposma pacientu atbrīvo un vērtē viņa uzvedību. Ja pacients psihisku traucējumu dēļ turpina radīt apdraudējumu, viņa atkārtota mehāniska ierobežošana pieļaujama ne agrāk kā pēc 10–15 minūtēm.

11. Nepilngadīgam pacientam mehānisku ierobežošanu piemēro tikai kā galējās nepieciešamības līdzekli, ievērojot šo noteikumu 10.1. un 10.2. apakšpunktā minētās prasības, kā arī šādas prasības:

11.1. ārstniecības persona pacienta veselības stāvokli pārbauda ne retāk kā ik pēc 10 minūtēm;

11.2. pacients nepārtraukti ierobežotā stāvoklī var atrasties ne ilgāk kā vienu stundu vienā ierobežošanas reizē. Pēc šā laikposma pacientu atbrīvo un vērtē viņa uzvedību. Ja pacients psihisku traucējumu dēļ turpina radīt apdraudējumu, viņa atkārtota mehāniska ierobežošana pieļaujama ne agrāk kā pēc 15–30 minūtēm.

12. Ja pacientam kā ierobežojošu līdzekli piemēro medikamentu ievadišanu pret pacienta gribu, ārstējošais ārsts vai dežūrārsts pārskata pacientam iepriekš nozīmēto medikamentozo terapiju un, ja nepieciešams, ņemot vērā pacienta veselības stāvokli, veic medikamentozās terapijas korekcijas, izdarot par to ierakstu pacienta medicīniskajā dokumentācijā.

13. Ja pacientam kā ierobežojošu līdzekli piemēro ievietošanu novērošanas palātā, ievēro šādas prasības:

13.1. pilngadīgu pacientu, kas ievietots novērošanas palātā, ārstniecības persona pārbauda ne retāk kā ik pēc 15 minūtēm;

13.2. nepilngadīgu pacientu, kas ievietots novērošanas palātā, ārstniecības persona pārbauda ne retāk kā ik pēc 10 minūtēm;

13.3. pacients novērošanas palātā var atrasties ne ilgāk kā četras stundas;

13.4. pacienta atkārtota ievietošana novērošanas palātā pieļaujama ne agrāk kā pēc 24 stundām;